

SVENSKT NÄRINGSLIV

Utbildningsdepartementet
Universitets- och högskoleenheten

Vår referens/dnr:
SN Dnr 145/2017

103 33 Stockholm

Er referens/dnr:
U2017/03082/UH

2017-10-24

Remissvar

Promemorian Brett deltagande i högskoleutbildning

Svenskt Näringsliv har beretts möjlighet att svara på Utbildningsdepartementets promemoria *Brett deltagande i högskoleutbildning*. Nedan följer våra synpunkter.

Svenskt Näringsliv avstyrker förslaget till en ändring i högskolelagen. Enligt vår bedömning riskerar förändringen i värsta fall att sända signaler om sänkt kvalitet i den högre utbildningen. I bästa fall innebär förändringen en tom, innehållslös, gest. Oavsett uttolkning bör förslaget inte genomföras.

Ett fungerande näringsliv förutsätter att det finns människor med olika kulturella och sociala bakgrunder som ges möjlighet att omsätta sina respektive erfarenheter och kompetenser på en diversifierad arbetsmarknad. En breddad rekrytering till högskolan är viktig för att åstadkomma det. Svenskt Näringsliv anser att förutsättningarna för att uppnå det ryms inom ramen för nuvarande reglering.

Svenskt Näringsliv menar att deltagandet är starkt kopplat till hög kvalitet i utbildningen och undervisningen samt att de studenter som antas har goda förkunskaper. I Universitetskanslersämbetets rapport *Tidiga avhopp från högskolan - Analyser av genomströmning på de tio största yrkesexamensprogrammen*, konstateras att social bakgrund inte påverkar avhopp och att breddad rekrytering inte har ett direkt samband med en lägre genomströmning. Om lärosätena i högre grad rekryterar studenter med goda gymnasiebetyg från miljöer med liten erfarenhet av högskolestudier kan avhoppens snarare minska, enligt rapporten.

Om regeringen är intresserad av att se till att studenter med olika bakgrund i högre grad fullföljer sin utbildning bör den således vidta åtgärder för att dels höja kvaliteten i gymnasieskolan, dels skapa tydligare drivkrafter för kvalitet, exempelvis genom ett nytt resursfördelningssystem, i högskolan. Symboliska förändringar i högskolelagen löser inte problemet.

Risken är uppenbar, vilket också den intensiva debatten efter det att förslaget offentliggjordes i somras visar, att förändringen tolkas som att universitet och högskolor ska sänka kraven för att fler studenter ska ta sig igenom den högre utbildningen. Det är

Svenskt Näringsliv Confederation of Swedish Enterprise

Postadress/Address: SE-114 82 Stockholm Besök/Visitors: Storgatan 19 Telefon/Phone: +46 (0)8 553 430 00
www.svensktnaringsliv.se Org. Nr: 802000-1858

angeläget att fler studenter effektivare tar sig igenom sin akademiska utbildning. Men det ska ske genom bevarad, och skärpt, kvalitet – inte genom motsatsen. Det är vad studenterna förtjänar och vad samhälls- och näringsliv efterfrågar.

Enligt Svenskt Näringslivs uppfattning bör fokus i högskolepolitiken nu ligga på att vässa kvaliteten. Utbyggnadstakten bör sänkas för att skapa utrymme för kvalitetssatsningar. En fortsatt kraftig utbyggnad av högskolan riskerar leda till att kraven på betyg för att antas till vissa utbildningar blir lägre. En sådan utveckling skulle ha negativ effekt på genomströmningen och deltagandet och bör därför motverkas. Uppmärksamheten bör därför nu riktas mot att alla som antas oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder eller social bakgrund får en bra kvalitet i utbildningen och undervisningen.

Vid sidan av inte minst stärkt kvalitet i gymnasieskolan finns det också andra åtgärder för att motverka social snedrekrytering och bredda rekryteringen. En sådan åtgärd är ett nationellt system innehållande kontinuerligt uppdaterad information om kvaliteten på alla utbildningar som erbjuds i Sverige. Informationen ska möjliggöra jämförelser mellan utbildningar och lärosäten och tjäna som beslutsstöd vid val av utbildning. De nyckeltal som presenteras ska vara relevanta för såväl studenter som andra intressenter och ska fungera som en varudeklaration i vilken både utbildningars innehåll och resultat¹ ur olika perspektiv tillgängliggörs.

En nedbrytning i Ungdomsbarometerns undersökning *Workforce 2020* visar tydligt en skillnad i vad inrikes- och utrikesfödda anser är viktigast kopplat till sitt framtida yrkesliv. Inrikes födda anser i högre grad att det är viktigt att ha kul på jobbet eller att jobbet ska vara intressant medan utrikes födda i högre grad tycker att det är viktigt att uppnå hög status och bli respekterad i samhället, kunna resa och/eller bo utomlands och att få stort ansvar och/eller leda andra. För att attrahera den senare gruppen måste man bättre än idag kunna visa vad olika utbildningar leder till och hur utvecklingen på arbetsmarknaden ser ut. Bättre information om arbetsmarknadsutfall och karriärutveckling skulle också kunna motverka könsbundna studieval.

Ett problem i Sverige är att vi har väldigt många små utbildningar. Det riskerar urholka resurserna för all utbildning vid lärosätet. Vissa utbildningar är nödvändiga trots att de är små och de måste självfallet kunna finansieras genom omfördelning av resurser men det måste finnas en god balans mellan fördelningen av olika stora utbildningar på ett lärosäte. Här borde regeringen uppmuntra till samarbeten och samgåenden mellan lärosäten. Det skulle kunna till en ökad tillgänglighet och ett bättre utbud fördelat över landet, något som också lyfts fram som eftersträvaransvärt i promemorian.

FÖRENINGEN SVENSKT NÄRINGS LIV

Mikaela Almerud

¹ Här är det nödvändigt att ta fram information om utfall på arbetsmarknaden, yrkesspridning, karriärutveckling och inkomstuppgifter. Det görs på bästa sätt genom kontinuerliga och standardiserade alumniuppföljningar.